

Мікроскопічні діагностичні ознаки листків прикореневої розетки бораго лікарського (*Borago officinalis* L.)

Бойко Н. В., Машталер В. В.

Кафедра ботаніки

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

vmashtaler@mail.ru

Листки прикореневої розетки бораго лікарського (*Borago officinalis* L.) родини шорстколисті (*Boraginaceae* Juss.) широко використовують в кулінарії та народній медицині. Свіже листя має приємний запах свіжого огірка та солонуватий присмак і є складовою частиною сирів, майонезів, соусів. Сировина містить вітаміни, мікроелементи, органічні кислоти, гідроксикоричні кислоти, ефірні олії. Як лікарську сировину розеткове листя використовують для лікування захворювань верхніх дихальних шляхів, серцево-судинної та нервової системи, ревматизму.

Вивчення мікроскопічних ознак сировини проводили за загально відомими методиками. Листок дорзівентрального типу будови. Клітини однорядного палісадного та 2-3-рядного губчастого мезофілу дрібні. Клітини верхньої епідерми паренхімні, прямоствінні або слабко звивистостінні, з тонкими оболонками. Клітини нижньої епідерми паренхімні, звивистостінні; над жилкою – прозенхімні, прямоствінні, з незначно потовщеними оболонками. Продихи частіше великі, рідше дрібні, овальні, розташовані часто з обох боків листка. Типи продихового комплексу – аномоцитний та анізоцитний. Опушення густе, нерівномірне. Зустрічаються наступні типи криючих трихом: довгі одноклітинні з багатоклітинною підставкою (по краю листкової пластинки); конусоподібні, короткі, з 6-9-клітинною розеткою біля основи, злегка притиснуті до поверхні (по краю листкової пластинки); довгі з розширеною основою та підійнятою розеткою клітин (рівномірно часто на нижній епідермі листка, по жилках); довгі щетинисті волоски (рівномірно часто на нижній епідермі листка, по жилках); конусоподібні короткі прямоствоячі волоски з розеткою в основі (рівномірно густо на верхній епідермі). Рівномірно густо на верхній епідермі розташовані залозисті волоски з одноклітинною головкою та одноклітинною ніжкою.

Головна жилка листка має округлу форму. З верхньої та нижньої сторони черешка епідерму підстиляє 3-6 шарів кутово-пухкої колєнхіми. Провідний пучок – крупний, ниркоподібної форми: склеренхіма добре розвинена з нижнього боку пучка та слабко з верхнього, клітини флоєми – дрібні, судини ксилеми – майже однакові за розмірами, розташовані радіально.

Результати вивчення мікроскопічних ознак листків прикореневої розетки бораго лікарського будуть використані при стандартизації сировини.